

Ajuntament de Baix Pallars
Carrer Sant Sebastia, 1
25590 Gerri de la Sal
Telèfon: 696326206

Vista del poble de Peramea (municipi de Baix Pallars)

Projecte: Recuperació de l'espai comunitari de la vila de Peramea i construcció de tres habitatges.

Proposant: Ajuntament de Baix Pallars

Convocatòria: 3era edició del projecte Arrelament al Territori de l'Associació Catalana de Municipis.

31 de juliol de 2024.

Recuperació de l'espai comunitari de la vila de Peramea i construcció de tres habitatges.

Resum projecte:

El projecte presentat pretén resoldre dos qüestions fonamentals per la vida comunitària al Poble de Peramea. Per una banda la creació de 3 habitatges que en aquest petit nucli suposaran una important impuls poblacional. Els habitatges són de diferents dimensions i permeten l'accés a famílies i també a joves del municipi que cerquen habitatge per a emancipar-se i volen quedar-se en el mateix entorn. Per altra banda, la creació d'un espai social que permet recuperar el dinamisme comunitari que havia tingut el poble, i que el seu veïnatge reclama poder tornar a activar.

Així mateix, Peramea està declarada Bé Cultural d'Interès Nacional per la riquesa patrimonial del seu entramat arquitectònic, i la reconstrucció d'aquest edifici recupera un espai essencial de la vila closa.

Objectius del projecte:

1. Rehabilitació de l'espai comunitari:

- Recuperar i revitalitzar l'espai social del poble per afavorir la convivència i la cohesió entre els veïns.
- Crear un entorn que fomenti activitats comunitàries, reunions veïnals, i promogui l'intercanvi cultural i social.
- Promoure la creació de serveis locals i l'augment de recursos disponibles per als residents, millorant així la qualitat de vida a la vila.

2. Impuls poblacional:

- Construir tres habitatges de diferents dimensions per atendre les necessitats d'habitatge de famílies i joves del municipi.
- Facilitar l'emancipació dels joves i atreure noves famílies, contribuint així a l'estabilitat demogràfica del poble.

3. Foment de l'aplicació de serveis i recursos:

- Estimular l'economia local a través de la generació de noves oportunitats laborals i d'activitat social.

4. Promoció de la sostenibilitat:

- Implementar pràctiques de construcció sostenible en els nous habitatges, amb materials locals i dissenys respectuosos amb el medi ambient.

5. Millora del sentiment de pertinença i identitat:

Ajuntament de Baix Pallars
Carrer Sant Sebastia, 1
25590 Gerri de la Sal
Telèfon: 696326206

- Impulsar accions que enforteixin el sentiment de comunitat i identitat local entre els residents, així com el seu vincle amb la història i la cultura del poble.
- Promoure la participació activa dels veïns en la presa de decisions sobre l'espai comunitari i les activitats a desenvolupar.
- Integrar el projecte en una estratègia més ampla de promoció del patrimoni i dels valors locals.

Amb aquests objectius, el projecte busca no només resoldre qüestions immediates d'habitatge, sinó també contribuir a un futur sostenible, dinàmic i comunitari per a Peramea.

Peramea avui:

Peramea és un poble del municipi de Baix Pallars a la comarca del Pallars Sobirà. Com la majoria dels pobles de l'Alt Pirineu es troba en una situació complexa davant el repte que planteja el despoblament, però els últims anys ha mostrat un dinamisme residencial que requereix l'atenció municipal.

El poble té unes arrels profundes en la història comarcal i de la Catalunya Vella. Actualment està declarada Bé Cultural d'Interès Nacional degut al seu entramat urbanístic com a vila closa medieval. La vila closa és una construcció urbanística on les cases conformen la pròpia muralla de la població, i les eres es construïen a l'exterior del poble protegit.

Peramea fou cap de municipi fins al 1969 que es va incorporar, junt amb els municipis de Montcortès i Baén a Gerri de la Sal, configurant el municipi de Baix Pallars. La seva economia està basada en l'agroramaderia i en el turisme.

El municipi de Baix Pallars té una gran extensió i una necessitat imperant d'atreure població per al manteniment de la vida comunitària. Consta de 16 nuclis, a més de masies i despoblats. Actualment s'ha realitzat un cens d'habitatge sobre els 16 principals nuclis i un total de població de 345 habitants empadronats; 60 dels quals al poble de Peramea.

L'habitatge:

Com la resta de pobles de l'Alt Pirineu, Peramea, ha patit diferents onades de despoblament que han deixat el poble amb una escassa població de 60 habitants. Aquest any 2024 s'ha realitzat un cens d'habitatges que mostra com més de la meitat dels edificis estan destinats a segones residències o a usos turístics; deixant amb escàs marge d'acció al mercat d'habitatge per posar a disposició lloguers per a primera residència.

La seva situació geogràfica, allunyada però no en excés, de l'eix pirinenc (N260) i amb un entorn agrari i natural, va atreure famílies als anys 90 i inicis del segle XXI que hi han desenvolupat el seu projecte de vida. Així mateix molts dels habitatges s'han anat destinant a usos turístics i segones residències. El dinamisme de repoblament es va frenar fa una dècada per la dificultat cada vegada més creixent d'accés a l'habitatge.

Ajuntament de Baix Pallars
Carrer Sant Sebastia, 1
25590 Gerri de la Sal
Telèfon: 696326206

Així mateix, el joves han modificat els seus hàbits de vida i ara ja no poden conformar-se en compartir habitatges amb la família extensa, sinó que breguen per emancipar-se. El treball participatiu fet amb joves en aquest any 2024 recull la demanda d'aquests per habitatges amb lloguer jove i poder-se quedar a viure al mateix municipi, oportunitat que aquest ajuntament no pot deixar passar.

SITUACIÓ

ALT PIRINEU I ARAN → fragilitat demogràfica

DIFICULTATS PER ACCEDIR A L'HABITATGE

- Processos de turistificació
- Habitatges buits
- Necessitat de rehabilitació dels immobles
- 2a residència / ús turístic

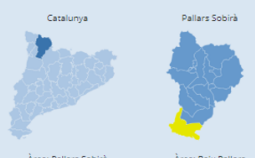
PALLARS SOBIRÀ

Segons INE, a l'any 2011:

- 43% habitatges 1a residència
- **45% habitatges 2a residència**
- **12% habitatges buits**

Segons Generalitat, al juny 2023 hi havia **757 habitatges d'ús turístic**

Baix Pallars	
Codi	250390
Comarca	Pallars Sobirà
Població (2022)	345
Superfície (km²)	129,41
Densitat (hab./km²)	2,7
Altitud (m)	591

Àrea: Pallars Sobirà Àrea: Baix Pallars

Dades elaborades per la cooperativa Coopdera per al cens d'habitatge de Baix Pallars.

Proposta d'actuació:

La Casa de la Vila és una construcció dels anys 50 del segle XX. La proposta contempla l'enderroc total de l'edifici existent, la retirada de terres per rebaixar la cota de planta baixa enderrocant també les escales exteriors de la Casa de la Vila, i la posterior construcció d'un edifici plurifamiliar amb tres habitatges d'obra nova i un local social a planta baixa, a nivell amb la plaça de l'Om.

Aquesta proposta incorpora també una modificació de la volumetria, recuperant la forma i volumetria antiga de l'edifici amb una coberta a una aigua. (proposta que es detalla en l'avantprojecte annex)

Casa de la Vila de Peramea

Davant aquesta situació l'Ajuntament ha decidit intervenir en l'edifici públic de la Casa de la Vila, construint 3 habitatges de diferents dimensions que poden acollir dos famílies i un destinat a un/a jove o parella jove del municipi.

La casa de la Vila ha acollit diferents usos des de la seva construcció: ajuntament (tal i com indica el seu nom) fins al 1969, escola, casa de la mestra, consultori mèdic, espai social i comunitari que ha acollit les diferents activitats dels seus vilatans. Ara fa uns 10 anys va quedar en desús a causa del seu mal estat. I a la vegada la vida comunitària del poble es va empobrir per manca d'un local on reunir-se. L'antiga part de l'escola era un espai obert i concorregut: espai d'oci (dinars populars, festa major d'hivern, petita cuina....) que ajudaven a tenir un poble viu, i més en una zona de muntanya on l'hivern no permet les trobades tot prenent la fresca, cal un espai recollit per trobar-se.

La Casa de la Vila és un Espai central del poble, al peu dels antics portals d'entrada a la vila, i amb l'accés principal a la plaça de l'Om que vertebrava la vida del poble. Reconstruir l'espai comunitari, en un poble tant petit, implica oferir per exemple espai de refugi climàtic a l'hivern per a que la gent gran surti de casa i s'apropi a la casa de la vila, o per a què els joves puguin articular les seves activitats. Així mateix pot acollir alguns serveis: com el repartiment del pa (que es porta de fora del municipi per manca d'un obrador propi), un espai de ludoteca, o una petita cuina per preparar els sopars comunitaris i festius.